

TALLINNA POLÜTEHNIIK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 34 (1076)

Reede, 26. november 1982

XXXIV aastakäik

INSTITUUDI NÕUKOGUS

16. novembril

* Arutati diplomiprojekterimise korraldamist ja riiklike eksamikomisjonide tööd instituudis ning NSV Liidu Kõrg- ja Keskerihariduse Ministeriumi kolleegiumi vastavate otsuste täitmist. Kuulati ära õppeprorektor dots. V. Mikkali ettekanne sel teemal ja järgnenud sõnavõttud. Märkiti, et diplomiprojekterimist puudutavate normatiivdokumentide nõudeid TPI-s täidetakse ja selle töö korraldamine vastab kolleegiumi otsuses seatud nõuetele. REK-ide esimeeste aruannetest võib järeldada, et 1981/82. õ.a. diplomiprojektide (tööde) teematika on seotud noorte spetsialistide tulevase töökohaga, neis püstitatud aktuaalsete ülesannete lahendamiseks. Tööde teemad anti välja enne diplomipraktika algust ja tööle suunamist. Juhendajate kvalifikatsioon oli tasemel ja juhendamine rahuldav.

Diplomiprojektide (tööde) tase oli üldiselt hea, samuti diplomandide teoreetiline ettevalmistus ja nende oskus praktilisi ülesandeid lahendada. Paljud REK-i esimehed märkisid ära retsensentide töö asjalikkust. Osa projektide kaitsmisi viidi läbi ka ettevõtetes, diplomandide tulevastes töökohades.

REK-ide aruanded arutati läbi õppeaasta lõpul teaduskondade nõukogudes ja profiileerivate kateedrite koosolekul.

Kõikidele kordaminekutele vaatamata ilmnas diplomiprojektide (tööde) kaitsmisel ka rida puudusi, mille kõrvaldamisele tuleb edaspidi pöörata erilist tähelepanu.

* Arutati silmapaistvate teadlaste ja kõrgepeasutuste õppejõudude kasutamist TPI-s külalislektoritena.

Kuulati ära õppeprorektor dots. V. Mikkali ettekanne ja järgnenud sõnavõttud.

Kolmel viimasel õppeaastal esines loengutega ja andis konsultatsioone TPI-s 76 õppejõudu ja teadlast teistest kõrgkoolidest. Meie õppejõududest käis esinemas 1979/80. õppeaastal 11 ning mullu 24 õppejõudu. NSV Liidu Kõrg- ja Keskerihariduse Ministeriumi kirjas ENSV KHM-le 5. dets. 1981 juhti Eesti NSV Kõrg- ja Keskerihariduse Ministeriumi tähelepanu ebapiisavale tööle külalislektoritega. Vabariigis ei suurene külalislektorite arv, sageli esinevad nad vaid mõnetunniste loengutega, vähe esitatakse loengutsükleid.

TPI-s on külalislektorite kutsumiseks tehtav ettevalmistustöö tagasihoidlik ning kohati juhuslik. Kõik kateedrid ei suhtu sellesse küllaldase tähelepanuga. 19 kateedrit pole viimasel kolmel õppeaastal kutsunud ühtegi külalislektorit. Tiheadad kontaktid teiste teadlastega on elektriajamite, sanitaartechnika, autoteede, soojusenergeetika, elektrisüsteemide ja toiduainetehnoloogia kateedritel.

PARTEI- KOMITEES

18. novembril

* NLKP liikmeiks võeti vastu ehitusteaduskonna V kursuse üliõpilane Lehte Jürjan, majandusteaduskonna lõpetanud Malle Ennok ja Viive Hurt, automaatikateaduskonna V kur-

suse üliõpilane Merike Väravas ja ajalehe «Tallinna Polütehnik» tegevtoimetaja Hille Karm.

* NLKP liikmekanididaatideks võeti vastu ehitusteaduskonna V kursuse üliõpilane Mait Smidt, majandusteaduskonna IV kursuse üliõpilane Urmas Tunnel, Veiko Kasemägi ja Jüri Proosa, mehaanikateaduskonna IV kursuse üliõpilane Üleri Tuisk ja ÖTO labori vaneminsener Silva Porkon.

* Pedagoogilise kaadri vahetusest ja paigutamisest rääkis E. Üus ja V. Mikkal.

* TPI filmiklubi ülesannetest üliõpilaste ideelis-poliitilisel ja esteetilisel kasvatamisel kõnelesid M. Graf ja J. Lamp.

* Kõlbelisest kasvatuses ühiselamutes ja edasistest ülesannetest selles rääkis A. Viik-

KES KUS MIS

MARKSISMI-LENINISMI ÜLIKOOLIS

24. novembril, ülikooli järjekorrasel õppepäeval, peeti I kursusele kaks loengut. Prof. B. Tamm rääkis marksistlik-leninliku revolutsiooni teooriat ja kaasajast, prof. L. Paali loengu teema oli «Inseneri isiksuse kujundamine erialaainete õpetamisel».

II kursusel kõneles K. Hallik teemal «Sotsialismi sotsiaal-poliitilisi teooriaid». Dots. K. Saar vestles teemal «NLKP XXVI kongress kapitalismi majanduskriisi süvenemisest».

KUJUTAVA KUNSTI RAHVÄULIKOOLI

25. novembril loengul rääkis lektor M. Eller XX sajandi lääne skulptuurist.

TUTVUSTATI TSÖNGÖZ AITMATOVIT

Kirgitsi NSV rahvakirjaniku T. Aitmatovi loomingut tutvustasid 24. novembril «Pikos» kirjandusteadlane Naftali Bassel ja meie oma teatriklubi. Järgnes disko, millele tein Sven Aaberdaal.

KUI KAUA ME PAGANAD OLEME?

Reedel, 26. nov. kell 19 räägib arheoloog ja uskumuste teemal Vello Lõugas Teaduste Akadeemiast. Järgnevad «Atheosele» traditsioonilised viktoriin, auhinna, muusika.

FILMIKLUBIS

vaadati sel nädalal gruusia režissööri A. Rehviasvili filmi «Teekond koju» ja kohtuti autoriga. Kavas oli ka «Gruusia XIX sajandi kroonika».

Möödunud teispäeval oli külas Ahto Vesmes ja programmis ungarlaste «Mefistofeles».

NAISTEKLUBI

on alustanud aktiivset tegevust. 23. novembril toimus «Pikos» käsitöö sektsiooni avatrituus õpiti makrameed. Juhendaja Liik Kaukas. 24. novembril kõneles ajakirja «Noorus» peatoimetaja asetäitja Tõnu Ots auditooriumis A-V-103 armukadedusest ja vastas kuulajate arukatele küsimustele. 26. novembril korraldati ekskursioon tervishoiu muuseumi. Järgmise nädala teispäeval, 30. novembril, alustab «Pikos» Ikebana sektsioon. Juhendab Urve Haug. Soovijaid registreeritakse kohapeal.

RAHVUSVAHELISTE SUHETE KLUBI

(venekeelne lühend KMO), korraldab homme, 27. novembril «Evas» diskoshow «Kord Kalifornias.» Aigus kell 20.

TALV LÄHENE

Suusamatkakoolis alustati 24. novembril gruppide komplekteerimist Väike-Kaukasuse turiaadile.

KONGO—EESTI

24.–25. novembril peeti meie spordihoones rahvusvahelised võistlused naiste värvipallis. Kohtusid Kongo RV ja Eesti NSV koondised.

***

AUTASUSTATI TPI-d

EKP Võru Rajoonikomitee ja Võru Rajooni Rahvasaadikute Nõukogu Täitevkomitee otsusega autasustati rajooni majanditele osutatud abi eest põllumajandustööl EK P Võru Rajoonikomitee ja Võru Rajooni RSN Täitevkomitee aukirjaga teiste tegevõtete ning asutuste ja nende töötajate seas ka Tallinna Polütehnilist Instituuti. Otsusele on alla kirjutanud EK P Võru Rajoonikomitee esimene sekretär A. Männiste ja Võru Rajooni RSN Täitevkomitee esimees E. Tiit.

MEIE REKTOR BUDAPESTI TEHNIKAÜLIKOOLI AUDOKTORIKS

* Rektor akadeemik Boris Tamm, naasite hiljaaegu väliskomandeeringult Ungaris. Mis Teid seekord Budapestis viis?

Oma 250. juubelit tähistas Budapesti Tehnikaülikool, Euroopa vanim tehnikakõrgõppeasutus. Nii auväärse juubeli sündmused kestavad tegelikult juba augusti lõpust alates ja jätkuvad veelgi. Pidustuste haripunkt aga langeb oktoobrikuusse, mil Budapesti TÜ võttis vastu ka väliskülalisi. Kutsutud oli ka üle 20 rektori 19-st välisriigist. Mina osalesin pidustustel koos Moskva Energeetika Instituudi ja Moskva Autoteede Instituudi rektoritega ning professoriga Moskva Ehitusinseneride Instituudist.

* Budapesti Tehnikaülikooli juubeli raames pidulik tseremoonial krooniti Teid üheks Budapesti TÜ audoktoriks.

1906. aastast alates on Budapesti TÜ valinud 60 audoktorit. Seekordse soliidse juubeli

puhul krooniti audoktoriks 13 teadlast, neist kolm Nõukogude Liidust.

Väga meelde jääb ja emotsionaalne oli audoktoriks kroonimise tseremoonia, mis toimus ülikooli enam kui sada aastat vanas peahoones, suures rüüdega sammassaalis. Sinna mahutusid peale asjaosaliste ja publiku veel korralik sümfooniaorkester ja naiskoor. Tänu kõigele sellele kujunes igati mõjuv taust ja miljöö.

Juubelipidustuste raames toimunud üritustest nimetaksin veel teaduslikku sessiooni, kus esinesid väga huvitavate ettekannetega aktuaalsetel teemadel Ungari RV haridusminister, Ungari TA teaduslik peasekretär jt.

* Juubelisündmused ja üliõpilased? Mis jäi silma sellest seosest?

Kümnet tuhandet inimest mahutavaid saale Budapestis ei ole.

Paratamatult on juubeli kulminatsioon määratud ikka eelkõige külalistele, oma ülikooli juhtkonnale, õppejõududele ja üliõpilaste seast vaid nende esindajatele. Aga nagu ütlesin, kestavad juubeliüritused veel kuni kevadeni ja nendest on saanud ning saavad osa ka üliõpilased, eriti teaduskonniti.

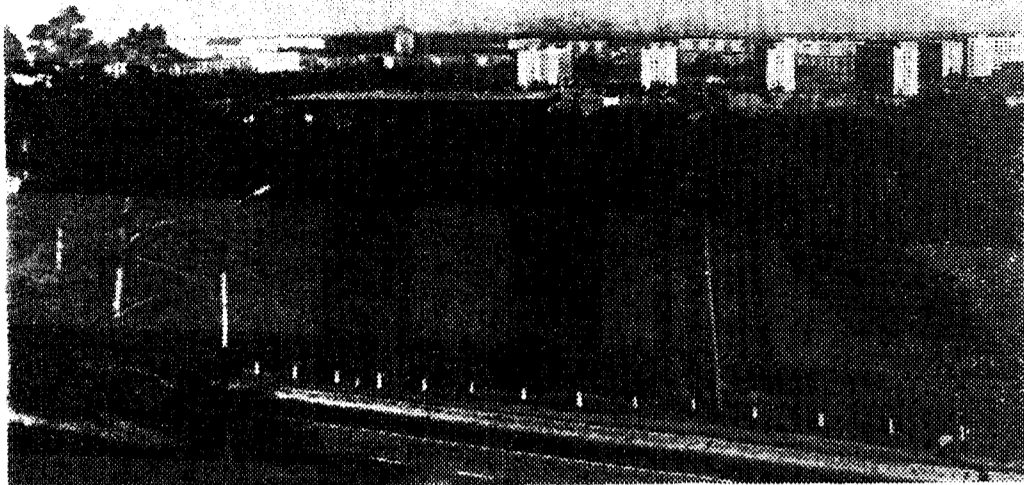
* TPI ja BTÜ?

Meid seob Budapesti Tehnikaülikooliga kauaaegne koostööleping. Väga tiheadad sidemed on BTÜ vastavate kateedrite ja uurimislaboritega meie masinaehitustehnoloogia kateedril (juhataja dots. R. Kütner), aga ka paljudel teistel — automaatikute, ehitajate, keemikutel. Igal aastal käib Ungaris praktilise üliõpilasgrupe, BTÜ-s viibivad stažeerimas meie õppejõud. Loomulikult need koostöösidemed kestavad.

HILLE KARM

• «Kui kaitspaneel on kinnitatud kuuteistkümnepitpeakruviga, selgub, et tihend on vahelt välja unustatud.» Loodetavasti ei täitu see Murphy seadus noortel automaatikainseneridel Juhan Kullil ja Andres Allikmäel, kes pidid tõsimeeli ametis. MEIDA JALASTI foto.

● Nii ta ju paistab, see kodune Mustamäe, kui TPI-poolselt veerult vaadata. Sügiselgi rõõmsalt roheline, sest männid ju... Lume rohelist veel kaua imetleda.
MEIDA JALASTI foto.

MÄRTSIKÕNEDELE!

Käisin TPEDI-s kuulamas sealset kõnevõistlust, mis sai teoks üliõpilaspäeva puhul toimunud ürituste sarjas ja oli mõeldud oratorivõimete proovimiseks Tallinna kõigi kõrgkoolide üliõpilastele (kõigile!) Korraldajad toonitasid ettevõtmise uudsust (sellises teostuses) ja avaldasid lootust, et alustatu kujuneb traditsiooniks. Kuid selge on, et oodati rohkem osavõttu juba kohe. Kohal oli viis tudengit, kes kõik ka sõna said, rohkem soovijaid polnud. Tallinnas on minu teada vähemalt neli kõrgkooli, esinejate «geograafiline paigutus» piirdus aga kahega: neli pedakati ja üks neiu kunstiteadusteadust, sotsioloogiliselt oli tegu üliõpilastega. Pedakaselt visadeks võib neid kõiki pidada, sest keegi ei astunud poolelt teelt kõrvale, kõik läksid vapralt lõpuni.

Miks oli nõnda vähe osavõtjaid?

Saab heita ühe kopsa kivi aeda — ka rauakooli kõneosa- vaid ei olnud. Usun ja loodan, et tegu pole mitte huvipuudusega, vaid teadmatusega. Meie kooli ruumes polnud näha ühtki teadet kõnevõistluse kohta (ma ise sain seda teada päev

enne, kuulutuselt ERKI-s). Võistlus pakkus väga häid eneseavamise ja leidmise võimalusi nii esinejatele kui kuulajatele. Üritus oli puhttudenglik ning seda kasutati maksimaalselt ära, räägiti paljudest asjadest, mis tudengit erutavad, räägiti kogu hingest ja südamest. Tundub, et oleks tahetud enamgi kõnelda ning see, et pole midagi öelda, ei tohiks küll vähese oratorite (loodan, et neid võib nõnda nimetada) arvu põhjuseks olla.

Võistlus toimus kahes voorus. Esimese kõne ettevalmistusaega oli 2 nädalat pluss 10 minutit sisseelamiseks, teine tuli pärast teemade loosimist ning mõttekoondamist lagedale tuua. Jäägu aga teemad, probleemid ning esinejad nimetamata. Nii nagu esimene preemia — reisu- tuusik sotsialismimaale — jäi samuti välja andmata, õigemini ootama samalaladest üritust tulev aasta märtsikuus TPEDI aulas.

Võtan aga endale julguse tsi- teerida üht esinejat:

«Võib-olla on meie kuradiks see, et me ei kõnele... Rääki- da oleks vaja... väga vaja...»

Niisiis, kõik märtsikõnele!

PEETER METS

* LAPSETOETUS * LAPSETOETUS *

TOETUS LAPSE SÜNNI PU- HUL, makstakse alates 1. no- vembrist 1982.

Töötavatele või statsionaarselt õppivatele emadele makstakse — esimese lapse sünni korral 50 rubla, — teise ja kolmanda lapse sünni korral 100 rubla, — mitmikute sünni korral 100 rubla igale lapsele.

Kui ema ei tööta ega õpi, makstakse töötavale või statsio- naarselt õppivale isale 30 rubla iga lapse sünni korral.

Toetuse saamiseks esitab lap- sevanem ametiühingukomiteele järgmised dokumendid:

1. Töend lapse sünnitoetuse saamiseks.
2. Varemündinud laste sünnitunnistuste ärakirjad.
3. Töend laste elukoha koh- ta.

NB!

1. Alates neljanda lapse sünnist toimub toetuse maksimine sotsiaalkindlustuse osakonnas.

2. Sünnitoetuse suuruse mää- ramisel võetakse arvesse ka lapsendatud lapsed.

3. Kui laps sünnib surnult, siis toetust ei määrata.

4. Dokumendid sünnitoetuse saamiseks tuleb esitada enne lapse 6-kuuseks saamist.

TOETUS LAPSE HOOLDA- MISEKS KUNI ÜHEAASTA- SEKS SAAMISENI.

Makstakse alates 1. novemb- rist 1982, töötavatele või stati- onaarset õppivatele emadele. Meil Eestis on osalise puhkusa- tasu määraks 35 rubla kuus.

Töötavatel emadel peab ole- ma üldist tööstaaži vähemalt üks aasta.

Üldise tööstaaži hulka arva- takse ka:

— dekreet- ja palgata puhkus, — õppimine kõrgkoolis või keskeriõppeasutuses.

Üliõpilaste puhul ei oma tööstaaži toetuse saamisel täht- susi.

Toetuse saamiseks tuleb esi- tada:

1. Lapse sünnitunnistuse ära- kiri.

2. Administratsiooni käskkiri töötajale puhkuse võimaldami- sest lapse hooldamiseks kuni tema üheaastaseks saamiseni.

TPI-s töötavatele emadele makstakse toetust palgapäeva- del, õppivatele emadele stipi- päevadel.

NB!

1. Kui laps on sündinud enne 1. novembrist 1982 ja ema on veel palgata puhkusel, siis tuleb talle alates 1. novembrist 1982 määrata toetus kuni lapse ühe- aastaseks saamiseni (ülejäanud kuude või päevade ulatuses).

2. Toetuse maksimine lõpetat- takse,

— kui ema sureb,

— kui ema lahkub töölt omal soovil,

— kui laps sureb,

— kui laps hakkab käima las- tesõimes,

— kui ema töötab kohakaaslu- se alusel,

— kui laps elab vanematest lahus.

TÄIENDAVALT:

Alates 1. novembrist 1982 on naisitöötajail õigus saada täien- davaltsi palgata puhkust kuuni lapse pooleteiseaastaseks saamiseni.

See palgata puhkus arva- takse

— üldisse tööstaaži,

— pidevasse tööstaaži,

— pedagoogilisse tööstaaži.

TUDENGI SISUKAS VABA AEG

võeti liikmeks neli liikmekan- didaati: A. Kull, I. Salis, A. Oig- lane, R. Riiusak.

Kohtumisõhtu L. Soovaga TPEDI-st jättis kõigile kohaloli- jatele väga ereda mulje. Küla- line tutvustas eesti rahvakom- mete sügis-talvist tsükli. Tuleb tunnustada, et rahvakombed on meieni jõudnud kas üsna moo- nutatult (mardi-kadrikombed) või on täiesti umastusse vajun- nud (mihklipäev, hingede aeg). L. Soova selgitused pakkusid suurt huvi.

Teisel tösisemat laadi üritu- sel oli külaliseks ajaloolane H. Gustavson, kes tutvustas paljude fotode ja postkaartide vahendusel mõõdunud sajandi ja käesoleva sajandi alguse Tallinnat. Esitati küsimusi ka viimase aja huvitavamate aja- looliste leidude ja uuringu- te kohta.

Interklubi jätkab. Ees ootab veel palju toremaid ettevõtmisi ning kohtumisi huvitavate in- imestega. Sisepääs IK õhtutele on vaba. Ootame kõiki!

IK pressiminister
LEMMI JOASSOONE
KM-31

AUTORIVEERG

Olen sündinud 1963. aasta juunikuus Kohtla-Järvel. Luu- letusi kirjutan 1979. aastast. Siiani olen neid avaldanud «Tallinna Polütehnikus». Sood- sate asjaolude korral lahkun TPI-st 1986. aastal mäelseneri diplomiga.

TÕNU TOMBERG

AASTATE PÄRAST ON MUL

hea amet
tasuv töökoht
soliidne kõhuke
korralik mitmetoaline
korter kus on
soome klosetipott
jugoslaavia köögimööbel
kodumaine värviteleviisor
roosa kupliga lambivari
jaapani stereokombain
välismaine kõige defitsiitsem
elu- ja magamistoamööbel
Mul on ka auto
(ostetud ausalt teenitud
raha eest)

Veel on mul siis
naine kes mind armastab
ja kui ka ei armasta

siis kurat temaga
peaasi et ta mind
liiga avalikult ei peta
Võimalik et mul on siis
ka lapsed kes mind austavad
ja kui ka ei austa
siis peaasi et nad
vähemalt mu sõna kuulavad
Ma toon oma palga
korralikult koju
ei joo end purju
ei suitseta
ei suhile avalikult
võraste naistega
minust peetakse lugu
Aastate pärast olen ma
üldiselt endaga rahul
ainult mu rahutu hing
on mattunud kolu alla
ja saanud otsa.

MA TULEN SIIS,

kui sügis on täies voim, kui tänavaid katab ühtlane kiht

porist ja lehtedest.

MA TULEN SIIS,

kui kõikehõlmav

mädanemine,

kõdunemine,

tülgastumine

on jõudnud

ekstreemsesse

olukorda.

MA TULEN SIIS,

kui automite apokalüpsis

on paissanud taeva

ja maa segamini,

kui vaadet varjutab

tihe kollane udu

ja raske. raske vihm.

MA TULEN SELLEKS,

et kõige hävingu keskel

näha SIND,

kuulda SU häält,

et kõige purunemises leida

ilu hävimatust,

tunda kauguse lähedust,

otsida jäävust

rusude vahel.

KUI MU TULEK AGA

jääb SINUST märkamata,

siis kaon ma sügisesse,

sulan ühte

hääletu, aeglase plahvatusega,

et valgudes laiali,

saastades ümbrust

HAJUDA,

et mitte ialgi enam

TAGASI TULLA.

VIHM. ÖHTU. MA KUULAN VIVALDIT.

Orn, värelev valgus on toas, mõtted on nukrad, on helged, rinnale langeb mu pea. Eneses tühjana rändan, selgus on kaugel, on ees, Tüdinud kõigest, ka endast, ühiselt läbitud teest.

TAHAKSIN KIRJUTADA ARMASTUSEST

suurest ja sügavast tundest mis ühtaegu vallutab keha, vaimu ja hinge
TAHAKSIN LAULDA IGATSUSEST mis hinge sööb seest kuid jauran vaid igavusest ja tühjusest ees.

Jaan Tamm on lõpetanud autode ja automajandite eriala, mehaanikainsener. Praegu töötab TPI matemaatika kateedris nooremteadurina, teeb TU sektoris lepingulisi töid.

Jaan tuli meie instituuti Nõo keskkoolist. Teenis välja Pöögelmanni-nimelise stipendiumi ja lõpetas 1980. a. kõrgkooli cum laude. Kuidas kõrgharidusega spetsialisti elu seejärel on kujunenud, seda järgnevalt vaatamegi.

* Jõudu! Kuidas läheb, kas tööd on palju? Kas ikka desintegraatoritega ametis?

Jõudu vaja! Tööd jätkub. Tegelen jah endiselt dotsent Tümanoki juhendamisel UDA probleemidega. Seadmed muutuvad tasapisi üha spetsiifilisemaks ja keerukamaks. Lepinguliste töde teoreetilise osa väljatöötamine võtab üha enam ja enam aega. Koos sellega muutuvad ka loodavad masinad moodsamaks. Juhtub et meie konstrueerimis-eksperimentaalosakond polegi enam võimeline valmistama vajalikku kvaliteediga detaile. Nõnda on endalgi vaja vahel teha lukseptööd.

Instituudil on paljud desintegraatori kasutamise seotud lepingud sõlmitud geoloogidega. Novembri algul käisime Arhangelskis. Sealses geoloogia kesk-laboris kasutatakse desintegraatorit spektraalanalüüsil. Mehaanilisest masinaosast ei taipa geoloogid suurt midagi, oli va neid veidi aidata.

* Kas õppimise ajal oli UDA juba tuttav või kujunes tõsisem sümpaatiatema vastu hiljem?

Dotsent Tümanok tegeleb desintegraatori probleemidega juba 70-ndate aastate algusest. On olnud firma «Desintegraator» loomise juures ja jäänud siiani firma teaduslikuks konsultandiks. Nii mind siis teoreetilise mehaanika juurest leitigi, nagu ikka leitakse, kui on otsijaid ja kui jätkub huvitavaid probleeme. Tegin õppimise kõrvalt jõudumööda lepingulist tööd.

* Kas midagi muutub, kui kohustuslik suunamisega 3 aastat täis saab?

Autoinsenerina suunati mind esialgselt autokateedri juurde.

Seal oli võrdlemisi keeruline olukord: ees seisid kateedri juhataja vahetamine, kestsid ehitustööd, puudus ka mulle sobiv uurimisteema.

Tööle tulin kohe pärast sõjaväelaagrit, ilma puhkusest, ikka kindla sooviga teadusteha. Paraku ei õnnestunud varasemate aastatega kogutud potentsiaali mõistlikult rakendada. Nii tekkis tunne, et suunamist autokateedri juurde võib vaadelda ainult kui vaheetappi. Tänu autokateedri juhataja mõistvale suhtumisele ja loole oli võimalik matemaatikute poole üle minna ning jälle desintegraatoritega tegelda. Rohkem muutusi ei ole esialgu ette näha, seni tööd jätkub.

* Paistab, et suunamiskomisjoni ette astumisel oli siis kõik selge! Mida suunamisel eriti silmas peetakse?

Üldiselt jäin oma tahtmistega kõvasti hiljaks. Instituuti jäämise võimalust ei paistnud kuskilt ja varuvariantina oli hoopiski üks projekteerimisinstituut valmis vaadatud. Seoses suunamisplaanide muutumisega armeesse minejate poiste osas jäid mõned kohad üle. Nii tuligi suunamispäeva hommikul minu juurde autokateedri tolane juhataja dots. R. Levet ja pakkus meeldivat võimalust instituuti, kateedri juurde tööle jääda. Olin muidugi nõus.

Võib-olla sain tol ajal mõnestki asjast valesti aru, tahtsin eelkõige mind huvitavat TÖÖD. Ei mõelnud korterile, ei palgale. Lootsin, et need lähenevad ise, töö käigus. Arvasin, et tööga saab kõik. Tegelikult mattub see külg igapäevaste askeelduste alla. Mõtlesin, et ükskord peaks teaduskraad kõik andma. Tegelikult oli suur mure juba ühiselamusse saamisega... Tööd suurt ei saanudki teha, asjaajamisi nii palju. Nüüd on lihtne, saab valida, kas teadus või pere. Tütar on mõnekuune. 12–13-tunnistest päevadest instituudis on tulnud loobuda. Minu juhendaja on ise väga töökas ja nii on kujunenud, et aruannete vormistamine tööaja sisse ei kuulu, aga tegema peab. Kodu ühes toas on tore ja raske variant.

kõnelused

* Kuidas noor insener oma sisetulekutega rahul on?

Nooremteaduri palk on vastavalt töde keerukusele, minul näiteks 152 rubla 50 kopikat. Lisaks võib ka preemiat saada. Abikaasa on pisikese pönniga enamasti kodus. Nüüd hakkab ka lapsetoetusraha saama.

Milleks jätkub? Peab lihtsalt jätkuma! Ja... kui tahakski poest ostma hakata, siis ei oleks vist enam töö tegemiseks aega.

Lootustest

* Vestluskaaslane on mehaanikainsener JAAN TAMM *

Puhkuse ajal olen käinud ehitustöödel lisa teenimas, aga võib-olla ka n-ö. toonust töötamas. Sageli tundub, et vanemad inimesed saavad märksa enam palka kui suudavad kulutada. Noored aga...

* Kuidas on lood elamistingimuste ja lootustega nende paranemisele?

Kuni instituudi lõpetamiseni oli kõik kena, elasin esimeses ühiselamus. Sõjaväelaagrisse minekuga tuli sealt minema kolida. Viisin asjad sõbra poole hoiule. Siis edasi kõik üha paraneski. Lasnamäel õnnestus üürida üks tuba 50 rubla eest kuus. Siis elasime pool aastat abikaasa tuttavate juures. Lõpuks loovutas instituut ühe koha kahes toas. Praegu valdab meie 3-liikmeline pere Koskla ühiselamus juba tervet tuba. Mõni tasakaalukam inimene on ühes toas rahulikult ligi 16 aastat elutsenud.

Nüüd olen juba ka korteritaotlejate nimekarjas. Muidugi on ka kooperatiivkorterite võimalus, aga noorele perle pole see jõukohane. Nii et kui pole vanemaid, kes soovivad kooperatiivi välja osta, siis tuleb muudkui oodata.

* Millal on õige aeg oma pere loomiseks?

Mulle meeldib väga matkata. 1980. aastal käisin Altais. Oma tulevase abikaasaga tutvusin Pamiiris.

Tudengipõlves nagu ei maksaks naist võtta. Materiaalne külg on siin võrdlemisi tähtis. Selge on see, et stipist pere ülalpidamiseks ei jätku. Aga ma arvan, et õige aeg oleks kohe peale instituuti. Esineb ju igasuguseid olukordi, ka sundolukordi. Aga oleks ju ka ebaloomulik venitada kuni sobiva, ainelise kindluseni. Väga raske on ühest soovist anda. Meie peres ei olnud näiteks probleem abikaasa tööle suunamine. Kõrge lõpupall lubas tal endal valida Keila Geoloogiaekspeedit-siooni. Nii et kuidas keegi.

* Mida annab instituut lõpetajale kaasa? Teadmisi, juhtimisoskust, keeleoskust?

Paraku ei ole desintegraatoril automootoriga suurt midagi ühist. Eelnev teadustöö andis märksa rohkem. Rikkis auto juures jagan muidugi rohkem kui mu praegused tuttavad. Siiski. Autokateedris töötades tegin Kirovi-nim. näidiskaluri-kolhoosile ühe automajandi projekti. Analooilist käisime Jelgavas vaatamas.

Juhtimis- ja suhtlemisoskusi vist nagu ei õpetatudki.

Vene keelega probleemi ei ole. ÜTÜ konverentsidel teistes liiduvabariikides sai kõva keelepraktika. Inglise keelt õppisin kandidaadimüümi eksami tarvis kursustel. Praegu tuleb palju patendialaseid bületääne lugeda.

* Kas kiitusega lõpetamine mõjub ainult eneseteadvust tõstvalt või tõuseb sellest ka muud tulu?

Minule andis kiituse keskmine hinne 5,88. Selle lisapall tuli tervenisti ÜTÜ-st: esinemised konverentsidel, referaadid.

Pingutamine on vajalik eriti kõrgkooliõpingute alguses. Minul oli väga tugev alus keskkoolist. Arvan, et teadusehobile pühendumises pole ma midagi kaotanud ega millestki ilma jäänud. Aga ega cum laude'ist ilmajääja kah midagi vist ei

kaota, kui ta muidu nutikas on. Sihipärasest õppimisest jääb igapähele palju külg.

* Milliseid ühiskondlikke ülesandeid instituudis tuli täita?

Peale tegevuse ÜTÜ-s olin valitud ka komsorgi abiks. Kahjuks oli see küll puhas formaalsus, amet ameti pärast.

Kõige paremad kogemused sain malevas, kus olin meister. Selliseid juhtimiskogemusi peaks rohkemgi õpetatavaimaldatama.

* Kas sul on ühiskondlikke ülesandeid ka praegu? Mida teed vabal ajal?

Suure töökoormuse pärast ei tegele praegu millegagi. Sportimiseks aega ei jää, välja arvatud mägedes ronimine. Vahelduseks sõidan tööle jalgrattaga. Tudengiseisuses käisin võimlas ja suusatamas, praegu ei mäletagi enam, millal viimati sinna jõudsin.

Sõprade jaoks jääb ikka natuke aega, aga vahel tundub, et neil on seda rohkem käes kui minul.

Ka komanderingud löövad elurütmi käest.

* Tulevikuplaanid?

Plaanis on lõpetada alustatu, kaugõppeaspirantuur. Huvi desintegraatorite vastu on jäänud püsima. Põhilootused on ikka meil enestel, et oma töödega kiiremini edasi jõuaksime.

* Soovitused õppijatele?

Lõpetajale, ei isegi alustajale, ütleksin: pinnal tuleb ennast ise hoida. Cum laude ei ole patt, kuid võib ka ilma selleta. Kui on plaanis TPI-sse jääda, siis tuleb sellele otsusele jõuda võimalikult varakult. Neljandal kursusel on hilja selle nimel tegutseda hakata. Tuleb leida endale õige juhendaja. Kõige enam soovitan ÜTÜ-d. Ka elamispiinaküsimust tuleb ehk kohe, võimalikult vara silmas pidades ja enamasti ainult iseendale loota.

Küsimusi esitas
1981. a. lõpetanud
autoinsener
KAIDU JALAKAS.

ENERGEETIKATUDENGI TUTVUMISPRAKTIKAL BULGAARIAS

Algus 19. nov. TP-s.

Neljapäev, 15. juuli.

Soojuselektrijaam «Maritsa-Vostok 3» Mednikarovo küla lähedal. Jaamas on 4 blokki, igaüks neist võimsusega 210 MW, aastast toodetakse keskmiselt 4132 GWh elektrienergiat. Sisustus põhiliselt NSVL päritolu. Lahkumisel saime mälestuseks ettevõtte firmamärgid ja «Maritsa-Vostok 3» prospektid.

Vastuvõtt koos einega jaama sööklas oli asjalik ja hästi organiseeritud. Sellise arvamuse kirjutasime koos südamlike tänusõnadega ka külalisraamatusse. Uudishimulikumat veendusid, et täpselt samal seisukohal olid olnud ka teised küllalised.

Reede, 16. juuli.

Väljasõit Gabrovosse, peamiselt suurest huvist rahvusvahelist tunnustust pärvinud huumorikeskuse vastu. Ka Gabrovo-teemalised ja gabrovlastele endist kuulnud anekdoodid lisasid sõidule omajagu põnevust.

Linn ise asub Stara Planina põhjanõlval üle Šipka kuru viival teel, seega oli sõit ise juba elamus. Viksamisi nägime busiastknast ka Šipka monumenti, mis mõjus kõrgusse tõusvate mägede taustal nii võimsa kui ka üksildasena...

Gabrovo tutvusime esmalt linnäärse etnograafiamuuseumiga. Ümbritsev roheline ja muuseumi enda loomutuudus andis niigi heale muljele tubiit lisa.

Huumorikeskuse osutus ületõustu esinduslikuks. Külalastajatele oli avatud kaheksa suurt ja avarat saali huvitavate ekspositsioonidega. Nali toodi kohale nii tüüpiliste pilapiltidekarikatuuride ja skulptuuridena kui ka fotodena. Väljapaneku vääriline oli huumori ajaloo kä-

situs. Kõigi teiste võimalike riikide karikatuuristide tööde kõrval olid olemas ka kolme Eesti pilapiltliku joonistused. Hugo Hiibus, Hillar Mets ja Matti Kütt.

Ees aga ootasid Kuldsed Liivad ja kindlasti mitte vähem kuldsed elamused.

Laupäev, 17. juuli.

Stara-Zagora plaaz. Vihmahooegadele vaatamata õnnestus õrn päikesepuna nahale saada.

Pärastlõuna kulus järjest raskemaks muutuvate kohvrite pakkimisele ja hilistund leidis meid juba Varna poole kihutavas rongis.

Pühapäev, 18. juuli.

Üksmeelse heakskiidu saatel otsustati esimesel Varna-päeval võtta Mustalt merelt ja kuldsete liivade kohal ku(u)navast päikesest sedavõrd, kui ühe päeva jooksul võimalik. Võimalik oli kuni hilise pärastlõunani, vaatamata hõõguvatele õlgadele ning soolastest mereveest kipitavatele silmadele. Naha-kaotuse ohu oli tahaplaanile surunud rannarõõmude maksimaalse ärakasutamise soov.

Esmaspäev, 19. juuli.

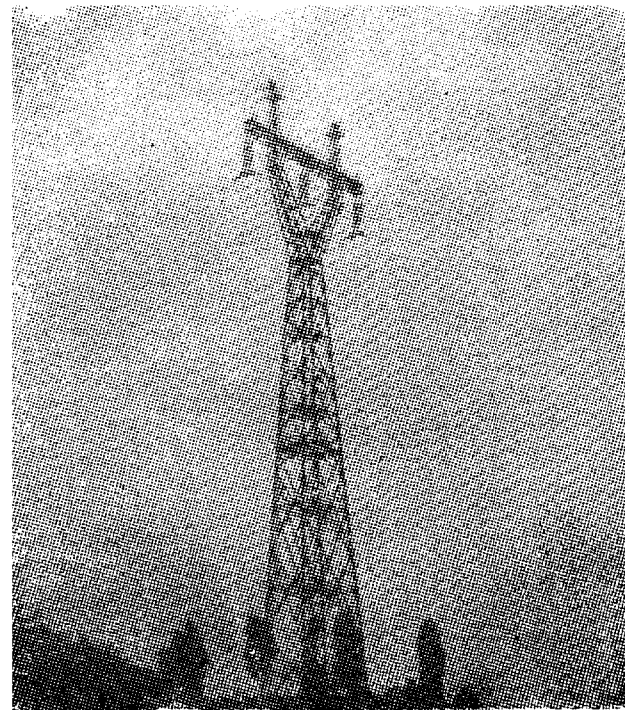
Ennelõunase aja veetsime järjekordselt plaazil ja et rannamõnu paberil raske väljen-

dada, piirdun vaid konstateerimisega.

Pärastlõunal, kui kuumus lubama hakkas, tegime omal käel väikese jalutuskäigu kesklinnas. Veendusime, et see 6. saj. e. m. a. Mileetose kolonistide poolt rajatud linn on praeguseks kujunenud ca 250 tuhande elanikuga rahvusvahelise tähtsusega liiklussõlmeks ja kuurordikeskuseks. Linna keskus jättis avara mulje, värvidest ülekaalus valge. Üleminek kesklinna võib-olla isegi natuke ülepakutud arhitektuurilisest lahendusest teada ümbritsevasse oli väga terav, julgen öelda, lausa koloreetne. Seega, sõna terviklik pole vahest kõige õigem, iseloomustamiseks Varnat.

Teisipäev, 20. juuli.

Küllastasime Varna soojuselektrijaama, mis olevat tänase Bulgaaria võimsaim, samuti üks uuemaid elektrijaamu. Jaama esimene plokk anti käiku esimesel aprillil 1968, praeguseks on neid kokku kuus. Kütuseks kasutatakse Donbassi sütt. SEJ-s töötas ca 900 töölisi. Suur osa sisustusest pärineb NSV Liidust — Tagangrogi katlaagregaadid, Leningradi turbiinid ja generaatorid, Zaporozje transformatorid jne. Omajagu tehnikat on ka Saksa DV-st. Üldmulje jaamast väga hea.

Lõpeb 4. lk.

SIISKI MITTE KODU, VAID AINULT UHISELAMU!?

„KAS TEIL LUBA ON?“

Et parendada korda ühiselamus, võeti majanõukogus vastu järgmine otsus: alates kella 19-st on valvelaas valvet pidavad tudengid kohustatud kontrollima sissepääsuluba. Sellekohane silt riputati üles, samuti meeldetuletus sisenejate dokumendi esitamiseks. Koostati graafik, mille järgi majanõukogu liikmed hakkasid käima valve tööd jalgimärgi ja vajaduse korral abistamas. Milligipärast tekitas selline süsteem mõnede tudengite seas

suurt vastuseisu. Küsimusele KAS TEIL LUBA ON? võis valvelaas kuulda üsna huvitavaid vastuseid:

«Kes teie selline olete?»
 «On, aga ei näita...»
 «...», vaikib, marsib rahulikult edasi.
 «Issand jumal, kui lollakad!»
 «Teinekord on nii kiire, kui tahad tuppa minna ja nüüd jökuta siin!» (Mõeldud on viivitatust valvelaas.)
 «Ah, mina ei viitsi otsida!», sorib kotis.
 «Ega ma seda iga päev kaasas ei kannan!»
 Sportlik noormees: «Ei ole.»
 Valve: «Sisse ei saa.» — «Hoidke mind siis siin kinni, kui jõuate!», naerab.
 Tütarlaps kahe kandekotiga:

«Ega ma oma käsi igale poole ka toppida saa!»
 Aga ka selliseid vastuseid:
 «Küll ma sulle näitan!!!»
 «Nalja teed või?»
 «Ei mahu taskusse.»
 «Tule vaata üleval toas.»
 «Keri õige...!»
 Hämmastav: kõik vastajad olid sama maja elanikud, kes peaksid ise olema huvitatud, et võõrad õhtuti majja ei pääseks.
 Ühe tütarlapsiga-kulges järgmine jutuaajamine:
 «Kas teil luba on?»
 «On küll!»
 «Näidake, palun.»
 Järgnes selline pilk, et küsiljal oleks pidanud keel kuivama. Too aga ei jätnud:
 «Näidake!»

«Ah minu käest küsite luba, aga võõrad noormehed lasete sisse! No miks te just mind pinnite! Ma elan juba neljandat aastat selles ühikas. Mul on siia tulles hoopis muud mõtted peas kui teile luba näidata!»
 «Võib-olla siiski... On see nii raske?»
 «Nüüd ajad pilli lõhki! Näh! Vahh!...»
 Või selline seletus: «Luba on kaasas, aga milleks ma pean seda näitama?! Nagunii on ta mul praegu koti põhjas ja kas ma tõesti pean talle sinna järele ronima? See on ju mõtetu!...»
 Muuseas, mitte keegi kõnelustest ei olnud nõus põhjendamata lubade näitamise mitte-

vajalikkust majanõukogu koosolekul. Kardeti isegi velda oma nime ja toa numbrit.
 Loomulikult näitab suur osa majaelanikke sissepääsuluba tõrkumata ja saab aru selle vajalikkusest. Teine osa aga leiab, et majanõukogu piüüdlused korda parendada on juba ette määratud läbikukkumisele. On ju kutsumata külaliste ärarohkuseks regulaarset lubade kontrolli piüütud sisse viia igal sügisel. Asjata.
 Kuidas saabki majanõukogu seda teha, kui ühiselamuloa näitamist alandavaks peetakse. Tee siis vahet, kes võõras, kes oma?»

IVO EINMAA
KO-71, III ü/e

* MÄRKMEID ÜHISELAMU-SEMINARILT *

Paar rida paberil ei muuda elus midagi. Ka ühikaelus mitte. Põrabit siiski mõtted valusate probleemidele. Iseenesest ei muutu miski. Järelikult on seminaridel, ajaleheartiklidel, koosolekutel jms. oma mõte. Keegi juurdeleb, püüab umbsõlmi lahti harutada. Nimetame seda teoreetiliseks tasandiks, millele järgneb tähtsaim — praktika, plaanitud elluviimine. Selles peabki olema ühiselamunõukogude peasuund.

***

Ühiselamu peab olema meie teine kodu. Tudengite ühiskodu. Seda tõde on kuulutatud juba aastaid. Miks pole nii tegelikkuses? Suhteliselt halb kord ühiselamutubades säilib ja korralikkused kestavad, neile suudetakse piir panna vaid ajutiselt. Järelikult on võetud meetmed osutunud vähemõjusateks või pole korratuse tegelike põhjusi välja selgitatudki. Probleemide laiene häälestamiseks püüaksin mõned neist ritta panna. Nõrk üliõpilasvalve ja lubade kontrolli (näitamise) puudumine, (TPI) tudengitest abielupaaride elutsemine ühiselamus, telefonisüsteem (s. t. kutsumine telefonile), puhtusekontroll, kehv olukord köökides ja tualettruumides, puhvetite töö, ühiselamuinventar jne., jne.

***

Mõningate küsimuste lahendamise sõltub meist enesest. Tulekski alustada siit. Panna tööle majanõukogud ja kindlasti korruvanemad. Sisse seada tugeva valvesüsteem, kus lisaks üliõpilasvalvele oleks tuntav palgalise valve abi. Näiteks TPedI-s on valvesüsteemi alu-

seks just viimane. Siis lõpeks ka telefonide lõhkumine ja kadumine. Tiheda kontrolli (vähemalt kord nädalas) abil tuleb välja selgitada halvima korraga toad ja teha nende elu kibedaks (karistusvalved, lisakaristamised, teatamine dekanati, ühiselamukohast ilmajätmine jne.)
 Taoline «ergastamine» mõjub ka parimatele tubadele dopinguna. On vaja eelkõige järjepidevust kontrollijatele, mõten korruvanemaid ja majanõukogu liikmeid. Kindlasti vajab täiustamist parimate premeerimise süsteem. Näiteks võiks iga korruvanemad 3–5 paremat tuba vabastada nii korruvanemad korrapidamisest kui majavalvest kogu semestriks. Parimate tubade väljaselgitamisel saavad palju ära teha korruvanemad. Loo autor kahjuks ei tea TPI ühiselamutes korrust, mille vanem pidevalt kontrolliks korda oma korruvanemad. Oma vabal tahtel, sõltumata majanõukogu olmesektori kontrollidest. Siit uus probleem: kaadri valik ja järjepidevus. Otsuste elluviimiseks on vaja aktiviste-entusiastide, kes oma vabast tehest on nõus taolist tööd tegema. Kahjuks on sellel küsimusel ka varjukülg. Majanõukogude liikmetele on tehtud rida soodustusi: vähendatud toakoosseisud, valvest vabastus, uus mööbel. Kui nad midagi konkreetset ei tee (majanõukogu koosolekust osavõtt pole ju iseenesest veel töö), kujunebki välja nn. ühiselamuaristokraatia, kellele ainuüksi kuulumine majanõukogusse on kaitsekiibiks. Vastureaktsioonina tekib maja liiklimes negatiivne hoiak majanõukogusse. Alguse saab selline suhtumine majade üldkoosseisudest, kus traditsiooniliselt tehakse suuri sõnu, loomulikult süüdistatakse tudengeid paljudes pattudes, süüdistajateks tavaliselt komandandid ja dekanatide esindajad. Tõsi ju on, et ühiselamus ühtteist juhtub, alates kahlustest ühiselamuinventari lõhkumiseni. Või purunevad klosetipotid ja ukseid ja mööbelgi iseenesest? «Pisipattudest» (nagu joomine jne.) ärgem rääkigemgi.

***

Seminaril küsisid II ühiselamupoisid: kas tasub 2–3 pudeli õlle joomist keelata. Olakse täiskasvanud ja vastutatakse ise oma tegude eest. Kahjuks on harva näha tudengit poest tulemas kahe-kolme õllepudeliga, tavaliselt ikka raske- ja karmiga, vahel isegi kastid või kahega. Nii pääseb rinnust vahi laul, tõuseb käsi ja viskab taarat aknast välja (üliterav probleem!), võimendusest keeratakse viimast. Siis unustame, et naabertoas õpib kaastudeng kontrollitööks, keegi teeb katset end välja puhata väsitavast treeningust või teeb tasa õõvalves istunud tunde. Meie ühikate lähedal poes on õlut kolm-neli päeva nädalas, edasi arvutage juba ise. Meenutan 1981. aastat kolmanda ühiselamupoisi II korruvanemad, kui TPI meeskoori tudengeist liikmed lasid õlle taga mõnusat mitmehäälselt laulu. Kui aga kära ületab talutava piiri ja küünib kakofooniani — miks keegi vabale ei astu? (Jätame majanõukogu liikmed hetkeks kõrvale.) Sama on solgi ja prahi heitmisega akna taha. Keegi ju ometi näeb! Aga ei tee väljagi. Mis see on — argus? Või tahetakse teinekord ise samuti pidutseda? Iseenda eest me seisame, aga kaugemale ei vaata. Kahjuks.

***

Suurt poleemikat tekitas seminaril mõttevahetus tubade ja komandantide suhetest. Teame, et ühiselamutes on kõrgendatud tuleohutusnõuded, sest kui elektrivõrk juhtub ununema kümneid reflektoreid või triikraudu, on tagajärjed ülkurvad. Seepärast on komandandid neid instrumente tubades nähtavalt kohalt ära toimetanud. Veel tõsisem probleem tekkis kappide kontrollimisega. Küsimus on minu arvates põhimõtteline — kas komandant tohib kappides sorida või mitte. Ühest küljest vastutab komandant sanepidaja, tuletõrje jt. ees ja mõnigi pisikolle saab tänu komandandile likvideeritud. Ausalt

õeldes leidub tube, kus hallitanud toit, poolmädanenud «juustud» jne. tekitavad võika mulje. Teisalt oleme (taas!) täiskasvanud, tasume korralikult üüri, ja oma toas peaksime olema iseenda peremehed. Seega on kapid ainult meie pärusmaa. Rektoraadi esindajate arvates (E. Simson jt.) on komandandil kappide kontrollimise õigus. Tudengid nägid lahendust kappide lukustamises, siis on kontroll võimalik ainult meie juuresolekul. Ilmselt vajab see punkt täpset paikapannemist uutes ühiselamueeskirjades.

***

Mõtteid tekitas ka suviste väljakolimiste idee, s. t. kevadel tuleb tuba tühjaks teha ja allkirja vastu komandandile üle anda. Ilmselt on võimalik vaid külmikute, telerite jm. suurema inventari ühishoidmine laos, muu tuleb kõik koju vedada. Ja septembris-oktoobris jälle tagasi. Tüli kui palju, sest transpordivõimalused on vägagi erinevad. Avaldage arvamust!

***

Võiks arutleda väga pikalt, sest probleeme on hulgi. Kas pole aeg meie ühiselamumööblit uuendada? Kas mõni mööblitehnik ei saaks valmistada spetsiaalseid kokkupandavaid narisid ja üldse kitsastele oludele vastavat mööblit (riiulid, kapid)? Kes peaks seda asja uurima ja kuhu üldse pöörduda? Või näiteks: keegi ei mõtle sellele, et tagajärjed ülkurvad meie köökides on naisterahvastele vägagi rasked tühjendada...

***

Ühiselamuelul on omapära, millega tuleb arvestada. Kahjuks unustavad komandandid jt. asjamehed selle sageli. Tegu on ju noorte, alles kujunevate isiksustega. Ja meile ette heita, et kodus te nii ei tee, päris ei tohiks. Sest ühiselamu pole ju kodu, vaid — ühiselamu! Par-

doks, aga nii ta on. Siin peavad 3–4 inimest kitsukesel pinnal korda seadma oma õpinguasjad (õpetuba), vastu võtma külalisi (külalistetuba), puhkama (magamistuba), tegelema hobidega (töököda), isegi sööma (köök), hoidma oma asju (ladu) jne.

Loomulik, et aeg-ajalt juhtub ka parimate tubades korratusi. Seepärast ei tohi veel kõike mustas valguses näha (soovitus komandantidele). Rohkem konkreetsust vajaks majanõukogude tööd. Nõukogus olgu igatüüpi täpselt piiritletud ülesanne ja selle täitmise tähtaeg. Mitmed probleemid tuleb lahendada kõikides ühiselamutes korraga — näiteks lubade kontrolli järjepidevus õhtutundidel, ühised spordivõistlused jne. Peaks kaduma karistamatuse tunne, sest 6 tundi valvet on vaid nali! Karistus peab olema selline, et teist samasugust enam teenida ei taha.

***

Kas kujutate ette roosipeenart meie ühiselamu ees ja seda hoidvaid-harivaid tudengeid? See on mõttetera energeetika-teaduskonna prodekaani V. Loigomi jutust. Ilmselt mitte. Saksa DV-s koristavad tudengid ise nii köögid kui abiruimid. Ja neil pole mõtteski «maja pea peale tõsta», sest koristama peavad nad ikkagi ise. Meil pole ühise kodu tunnet ja siit on tingitud tudengipoolne suhtumine-käitumine.

***

Lõpetuseks. Seminar Kloogal läks korda. Majanõukogude liikmed väljusid tavalisest miljööst ja puhkasid. Lõõgastusid saunalaual, tantsisid või lihtsalt jutlesid kaminatule valgel. Vahetati mõtteid, kuulati loenguid, võisteldi mälumängus. Aitäh tublidele kokkadele Küllile ja Evele, diskor Antsule ja teistele organisatoritele.

TOOMAS RIHVK
EE-73

RAAMATU UUDISEID

- Охрана природы и воспроизводство природных ресурсов. — М.: ВИНТИИ, 1982. Итоги науки и техники / ВИНТИИ. Сер. «Охрана природы и воспроизводство природных ресурсов». Т. 12. Тушинский С. Г., Шинкар Г. Г. Загрязнение и охрана природных вод. Науч. ред. Г. В. Цыцарин. 1982. 199 с. Библиогр. с 174—197 305 назв.
- Fotojahnrbuch international, 1982/ Zentrale Kommission Photographie. — Leipzig: Fotokinoverl., 1982. — 191 S., III.
- Höfer, Tamas, Fel. Edit. Ungarische Volkskunst. — Berlin. Henschelverl. Kunst und Gesellschaft, 1981. — 638 S., III.
- Jugendlexikon: UdSSR/ Hrsg. von Gerhard Butzmann. — Leipzig. Bibliographisches Inst., 1981. — 352 S., III.

Kuldsete liivade maal

Algus 3. lk.

Kolmapäev, 21. juuli.

Küllastasime Varna Hüdrodünaamika ja Laevahituse Instituuti, kuhu tee viis üle võimsa, Balkani pikima silla. Kuuldavasti oli eelmisel päeval sama instituuti küllastanud Malta president. Uurimisasutus jättis tugeva mulje, kuigi paljud probleemid, millega seal tegeldi, jäid kaugeks. Instituudi katuses olid mitmed basseinid, kus katsetatakse projekteerivate laevade mudelaluseid, mille pikkus võib küündida 12 meetrini. Basseinides kutsutakse esile kahte tüüpi lainetust:

lihtsalt sinusoidaalsed ja 12 erineva faasi ning amplituudiga sinusoidaalse lainetuse summa. Viimase mõju alustele töötatakse läbi, selle põhjal võib öelda juba paljutki tulevase laeva kohta, teha võimalikke muudatusi jne. Põhiosa seadmetest olid Saksa FV päritoluga. Küllastasime ka laevakruvide töökoda.

22.—25. juuli, neljapäevast pühapäevani.

Võtan need päevad ühise nimetaja alla. Paljud meie ettevõtmistest polnud enam grupiviisilised. Käisime rannas, va-

hetasime plaaze, õhtud kulusid jalutuskäikudele ja kaubandusele. Kohtusime uute sõpradega, vahetasime aadresse.

25. juuli, kell 21.05.

Ärasõit. Tunnetega, mis olid segu lahkumiskurbusest ja koduigatsusest, lahkume Bulgariast. Seljataha jäävad unustamatud päevad täis huvitavaid kohtumisi, uusi sõpru, kellest enamikuga on lootus paari nädala möödudes taas kohtuda, sedapuhku küll Tallinnas.

Tutvumisreis oli õnnestunud, täitnud ja ületanud ootused.

«ТАЛЛИНСКИЙ ПОЛИТЕХНИК»

Trükkkoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk t. 40/42. Organ partkoma, rektorata, komiteeta IKSMЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехник». Типография «Южисэлу», Пикт, 40/42. Toimetuse aadress: 200026 Tallinn, Эhitajate tee 5, TPI, 3. hoone, tuba 204, tel. 537-261. Адрес редакци: 200026 Таллин, Эхитайте тее, 5, ТПИ 3 корпус, комната 204, тел. 537-261.

Teil. nr. 3091
MB-12216
Hind 2 kop.

Vastutav toimetaja
G. HAZAK